

SLOVENE C

Štev. 14. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v torek, 19. januarja 1904.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemam:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrletno 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnishtvu
prejemam: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrletno 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna petivrstna (dolžina
72 milimetra) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta
26 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upraviškega telefona št. 138.

Kje tiči vzrok?

Liberalna gospoda slovenska nima posebne srede s svojimi nemškimi zavezniki. Schweglu in Barbotu se vedno usiljujejo, pa ta usiljena ljubezen teh dveh gospodov prav nič ne ovira, da ne bi izkazovala polne zvestobe materi Germaniji. To je usoda nenaravne in iligitimne poroke, katero je sklenila liberalna kranjska Slovenija z nemškim kranjskim Miheljnom.

Sedaj pa je liberalna Slovenija zopet sila užaljena, ker ji je odpovedal ljubezen železni Mart.

Brez šale! Le berite, kaj piše liberalno glasilo v soboto.

Oficirski kor v Ljubljani priredi tekem predpusta štiri zabavne večere, in ti se bodo vršili vsi v — kazini. Pred par leti so bili vpeljali oficirske plese, in sicer enega v kazini in drugega v »Nar. domu«. Sedaj pa ne več. To pa boli in »Narod« pravi, da slovenska vabljen družba tja ne pojde, ker so v kazini Slovencem sovražna tla.

Prav korektno je to stališče, ako bi ga naglašal kdo drugi kakor »Narod«. Ta list pa nima pravice imenovati kazino za sovražna tla Slovencem. In zakaj ne?

Liberalci so s kranjskimi Nemci tako tesno politično spojeni, da tiskajo v »Narodu« programatične izjave, pod katerimi so podpisani v lepi slogi dr. Tavčar in Schwegel, Hribar in dr. Schaffer. Ako so si tako dobri politični prijatelji, potem si ne smejo biti socialni sovražniki na plesnem parketu ljubljanske kazine. Ako tedaj vojaški kor pošilja liberalnim slovenskim korifejem vabila na vojaške zabavne večere v kazini, je ob sedanjem slovensko-liberalnem političnem stališču popolnoma umevno in prav nič — netaktno nasproti slovensko-liberalni gospodi. To je le logična posledica.

Seveda, če se zadeva presoja s čisto

slovenskega stališča in s stališča, katero ima zavzemati c. kr. vojska nasproti vedno lojalnemu slovenskemu narodu, je to izključno odlikovanje nemške kazine pri vojaških prireditvah v slovenski Ljubljani več kakor ponesrečena misel. Slovenski narod je od nekdanj gojil visoko spoštovanje do cesarske vojaške suknje, a ta stoletna tradicija se ne pospešuje, ako se čuti in vidi, da velja nemški kazino za ona tla, kjer dohaja oficir v socialno dotiko s civilnim prebivalstvom. Nehoté si večina slovenskega prebivalstva razlaga to tako, da identifikuje nemštvo v kazini in pa oficirski kor za eno družbo. In to ni dobro niti koristno s stališča, katero mora zavzemati avstrijsko vojaštvo v narodnostnih ozirih in bojih, kot narodno nevtralna cesarska armada.

Dokler se je vojaštvo držalo izključno nemške kazine, se vobče naše občinstvo ni izpodtikalo nad to iz prejšnjih časov ostalo navado. Ker se je pa ta tradicija pred nekaj leti opustila in so se par let sem vojaške prireditve vršile deloma tudi v »Narodnem domu«, se sedaj mnogostransko komentira in vprašuje, zakaj so se oficirji zopet omejili pri svojih zabavah le na nemški kazino. Tu je na vsak način treba merodajnega pojasnila.

Sicer pa je s slovenskega stališča vse eno, ali se nemško pleše in govori na vojaških zabavah v kazini ali pa v »Narodnem domu«. Zaljivo za slovenski živelj je le to, da so se zabave v »Narodnem domu« kar naenkrat opustile in se to ravnanje smatra za narodni »affront« vojaštva proti Slovencem. Kje tiči vzrok?

K položaju.

Proračunski odsek državnozborske delegacije je danes nadaljeval razpravo o izrednih vojnih stroških. — Körberjevo ministristvo je včeraj nastopilo peto leto svojega obstoja. Delovanje in uspehe Körberjevega kabineta moramo s sloven-

skega stališča najostreje obsojati. Körber se je sicer mnogo trudil, da razbistri notranji politični položaj, pri tem je pokazal mnogo neumorne vstrajnosti, a kar je storil, je bilo naperjeno vse zoper Slovane. Zlasti Slovenci težko občutimo Körberjeve uspehe.

Vsenemci tudi na Hrvaškem.

Iz Zagreba, 18. januarja.

Pred nedavnim časom sem sporočil, da so se posvetovali hrvaški rodoljubi, kako bi z izdavanjem poljudnega nemškega časopisa pridobili na svojo stran po Slavoniji naseljene Nemce. To se dozdej ni izvelo, marveč so Nemci sklenili izdajati svoj časopis v vsenemškem duhu. In zares je že začel izhajati tak list v Rumi v Slavoniji, kjer je največ naseljenih Nemcev. Ta korak hrvaških Svabov je pokazal, da hočejo oni hoditi svoja pota in sicer protivna hrvaški politiki. Nemcev živi na Hrvaškem in v Slavoniji čez 100.000, toda nikjer kompaktno. Največ naselbin je v Slavoniji. Nekatere so že od cesarice Marije Terezije. Svabi so trezni in dobri gospodarji ter žive precej zadovoljno v novi domovini. Marsikateri bi mislili, da jim je nova domovina mila in draga. Saj imajo vse slobode, kakor domačini. Uživajo versko slobodo kot protestantje, a imajo tudi nemške šole. Uradi so seveda tudi za njih hrvaški kakor za vse druge. Svabi se tedaj na Hrvaške ne morejo potožiti v nobenem pogledu. Kako vse drugače z njimi ravna Ogrsko! In vendar ti Svabi niso zadovoljni s svojim položajem ter iščejo nekakšne zveze z Vsenemci. Tudi tukaj mora imeti svoje proti poznati »Drang nach Osten«, a Hrvatom bo treba paziti na to početje, da ne bi vsled tega trpela Hrvaška.

Ogrsko.

Zbornica je nadaljevala včeraj generalno razpravo o drugi rekrutni predlogi. P o s l. B u z a t h je imenom ljudske stranke predlogo odklonil in izjavil, da bo njegova stranka šele tedaj pomagala razjasniti politični položaj, kadar vlada da jamstvo, da se bodo obljubljene vojaške reforme izpeljale. Seja se je zaključila. Politični krogi obračajo glavno pozornost na to, kako se bosta ljudska in Košutova stranka obnašali napram vladi. Kar se tiče ljudske stranke, se bo

kakih 10 njenih članov udeleževalo obstrukcije. Košutovi stranki se je doslej še posrečilo mlajše člane v stranki odvrniti od obstrukcije, a če ji bo to tudi v bodočnosti mogoče, se ne ve.

Balkan.

Poročila o spopadih med vstaši in četami prihajajo vedno pogostejše; zadnji čas se je vršilo več bojev, a turška gosposka molči o izidu. To dokazuje, da si turške čete niso nabrale lavorik. — Grška hi rada začela protislovensko gibanje, naperjeno zlasti proti Srbom in Bolgarom. Na shodu v Djakovem, ki se je vršil nedavno, je več albanskih govornikov povdarjalo, da bi bili Arnauti po reformah svojih starih pravic in privilegijev evropani, zato je bilo sklenjeno, da se proglasi splošna albanska vstaja. Ako vsi albanski rodovi pritrdijo vstaji, bi znašalo število vstašev okrog 50.000 mož.

Laži o Črni gori.

Dunajski »Inform.« pišejo z Cetinja, da je prebivalstvo Črne gore nejevolino na uradništvo in na avtokratsko ustavo. Glavni vzrok temu nezadovoljstvu je materijalna potreba, ki se tem bolj opaža, ker uradništvo dobro živi, a Črnogorci ne smejo hoditi na rop v Turčijo ali v Črno goro. Več državnega denarja je bilo poneverjenega, menda na tisoče. Pišejo tudi o korupcijah, ki jih podpira sam knez. To bi bila pač najpodlejša laž; ruski car se ne bo ponašal s kneževim prijateljstvom, da je to istina. Knez nadaljuje reformo ustave na vseh poljih javnega življenja.

Iz Srbije.

Skupščina je tudi v drugem branju vsprejela postavbo, da se ustvari red »zvezda Karagjorgjevičeva«. Proračun je sestavljen in ima milijon primanjkljaja. Da se primanjkljaj pokrije, je vlada razpisala nove davke. K stoletni slavi vstanka pod Karagjorgjeviči je vlada projektirala razne slavnosti. Postavil se bo spomenik Karagjorgjevičev, ustanovila se akademija znanosti, otvorilo vseučilišče, sezidalo poslopje za skupščino, sklical se kongres srbskih zdravnikov, priredila etnografska razstava in odprla nova železniška proga v Arangjelovac.

LISTEK.

Silvin Sardenko. — V mladem jutru.

(Fr. Sal. Finžgar.)

(Konec.)

Svetonočnice.

Ke zadonijo polnočni zvonovi, ko začne po hiših božična drevesa, ko se v pomni bajti razsvetle pisane jaslice in ko ob nedolžnih očesc — lepših od zvezd na nebu — z razširjenimi zenicami začudena diha skrivnosti svetega večera, tedaj pač ni srca na zemlji, ki se ne bi ogrelo in v vsi bližini in življenjskem metežu ne začutilo svetovne poezije. In to je začutilo srce Sardenkovo, in njegova struna se je prebudila ob zvonovih polnočnih ter zabrenkala skrivnostne svetonočnice. Z angeli plaka, ko ne sejo sibko-jasli za sina božjega, z mamico ziblje dete in je vspava, beračici Bajdi, iztirani in izgnani v hlev, presnuje tragično smrč sredi živine v tajno romanje v spremstvu betlehemske družine preko groba. »Božična pravljica« pa pové ves neizmerni kontrast nesrečnega srca, kjer ne vlada božji

mir, ki ga pojo angeli pod nebeskim svodom — kontrast s svetonočnim mirom duhtečih limbarjev v nedolžnih srcih. Končna je labečja pesem beračeva, ki zmrzne sredi poljan na sveti večer:

Mehka zima poglej:
V krilu tvojem sneženem
roke naj na vekomaj sklenem —
ti pa poj nad menoj:
Tiha noč,
blažena noč!

Z Bogom zadnji mladi časi!

Skoro pri vseh lirskih naletimo na pesem, ki je posvečena brezskrbni mladosti. In tako je tudi rahla struna Sardenkova na izvestno izvorni način zapela slovo mladim dnevom.

Na pragu v življenje je slikoviti boj, katerega je zvojeval pesnik, predno je stopil na novi tir svojega življenja. Tretja solza je pesnikova tajnost, katero čuva kot zaklad na mladost in se boji, da bi je kdo ne zvalil iz srca, ker izliv solza — poklicala bi ga seboj. Pesem z marsikoga je krepka resignacija minoli pomladi, kateri odločno velela:

Ako si še pomlad,
ročic prinesi mu,

ako pa nisi več —
treba te ni.

Pri vsem njegovem slovesu pa ni mračne toge, ni obupa, ni noči brez konca. — Nad vse ga dvigne globoko versko prepričanje, da doseže vse, kar je zapustil v svetu — tam za gomilo. Tako tolaži prijatelja,

»ki stoji ob grobu
in po dragih
plaka dan za dnem.«

»A pustiva
dragi moj, grobove,
dokler naju
smrt ne spremlja tja,
in nasproti tebi bodo dragi,
in ljubezen k meni bo prišla.«

Dasi so vse te vsaka zase lepe pesmi, vendar nadkriljuje po vrednosti vse prva: »Kdo je zahteval slovo«. Tu je z mojstrskimi verzi očrtan trenotek slovesa od mladosti, korak v življenje. Nič ni filozofije, nič refleksij, nič — samo dejstvo, a govori več kot vsi drugi stih in ima v sebi. To je pesmica, katere se zveselisi kakor v letošnji megli solnčnega žarka.

Kdo je zahteval slovo
najino — ti ali jaz,
ljubljena moja mladost?

Skup sva hodila do meje,
kjer se končajo gredice,
kjer se nerodne stezice
vijejo v polje samotno.

Z mehko si segla ročico
v mojo tresočo desnico,
z mirnim si segla pozdravom
v moje nemirno srce . . .

Kakor utrujena ptica
vračala si se od mene
in med gomile zelene
tamkaj pri cerkvi šentjurski
večno si legla počivat . . .
Jaz pa sem hitel zakrivat,
kar mi je šlo čez obrat . . .
Kdo je zahteval slovo
najino — ti ali jaz,
ljubljena moja mladost?

Samo ta pesem zadostuje, da si napravimo sodbo: človek, ki to piše, je pesnik.

Novo stopinje.

To so simfonije, polne neizmerni ljubezni, polne tistega neskaljenega veselja, katerega je čutil pesnik, ko je ves ponižen in duhteč stopil prvič pred žrtvenik. To je njegov veliki in trobo v življenje, ki bo spojeno z največjimi skrivnostmi naše svete vere. Rekel bi, da je s temi pesnimi sicer stopil v krog modernih mistikov, samo s tem

Nemčija.

V državnem zboru je včeraj kancelar Bülow govoril za to, da se pošlje nove čete v Južno Afriko. Opisoval je zadnje dogodke v nemškem delu Južne Afrike. R d Herero se je neprimerno vzdignil, in naj-novejša poročila pričajo o resnosti položaja. Sadove vztrajnega dela zadnjega desetletja je vstanek uničil. Glavni kraj naselbine Windhuk je v resni nevarnosti.

Iz brzojavk.

D u n a j. Včeraj se je vršil in shod lekarniških asistentov, ki je nastopil proti novi vladni lekarniški predlogi, ker ne bo zadostno uredila lekarništvu. Govorniki so povdarjali, da v načrtu ni besedice o tem, kaj se more dati dovoljenje za novo lekarno.

C e l o v e c. Pri volitvi predsedstva tukajšnje trgovske in obrtne zbornice je bil zopet izvoljen predsednikom Umlauf, podpredsednikom Wirth in prov. predsedujočim Groltsch.

P r a g a. Češki pivovarji so sklenili darovati od vsakega hektolitra prodanega piva 1 do 5 vinarjev na korist češke žoliske družbe, ki bo tako na leto dobila 40.000 K. B e l g r a d. Sarajev pride sem 23. januarja.

K a l k u t a. Iz Indije prihaja poročilo, da je 40 milj od Phari zbranih okoli 4000 Tibetancev. Pričakovati je krvavih bojev.

T r s t. Tukajšnja podružnica »Lega nazionale« je imela občni zbor, na katerem je poročevalce povdarjal, da so se dohodki društva radi dogodkov v Inostostu podvojili. Društvo je imelo lani dohodkov 64.000 kron.

B u d i m p e š t a. Poslanec Petöbazy, eden najdelavnejših članov Košutove stranke, ki je bil vedno za boj, je izstopil iz te stranke.

P e t r o g r a d. Prepovedano je izhajanje listu »Russkaja Zemlja«.

L o n d o n. Umril je v starosti 95 let Henry Keppel, najstarejši angleški admiral.

Štajerske novice.

š Nesreča. Na večer dne 16. t. mes prigodila se je velika nesreča. Anton Žerjav, moder in vobče spoštovani kmet v Curnovcu št. 25 artičke župnije, odpeljal se je ob 6. uri zvečer iz Brežic proti svojemu domu. Na polovici pota se je ponesrečil. Tu so našli njegov klobuk, bič in koc. Njega samega pa so mrtvega konji kakih dvajset minut dalje pripeljali, kjer so bili od njegovega, mu nasproti prišedšega sina ustavljeni. Pri obdukciji dne 17. t. mes. se je konstatiralo, da ga ni zlobna roka zavratno napadla, marveč da je bil od konj ubit, ko so najbrž iz rok mu padli vajeti in jih je hotel pobrati. Tudi sin je našel mrtvega očeta z glavo in gornjim delom života na ojesu visečega. Škoda poštenega moža. Sveti mu večna luč!

š Komorna glasba v Narodnem domu v Mariboru. Izreden umetniški užitek nudi letošnja zimo čitalnica mariborskim Slovincem. Pod vodstvom prof. Beránu so se združili umetniki-virtuozji, ki prirejajo komorne koncerte; v nedeljo je bil že drugi,

tokrat v veliki dvorani »Narod. doma«, kjer so se akustične razmere pokazale kot zelo ugodne za te prireditve. Na programu zadnjega koncerta je bil Mendelssohnov kvartet op. 12, ki s svojimi milimi tóni mora takoj vzbuditi odmev v duši slušalca. Zravn. g. B. Serajnik je igral 2 solo: Brahms, ogrski plesi, ter Raffi Cavatina in je na klavirju fino spremljal od gđ. Mile Schreiner za svojo čarobno igro žel burno, navdušeno priznanje. Nadalje so umetniki igrali iz Jindř. Kármovoga kvinteta Adagio (pp. con sordini) in Scherzo ter slednjí I. stavek mogočnega A. Dvořákovoga kvinteta op. 77, iz katerega je zvenelo res nekaj sorodnega Beethovenovemu duhu. Hvaležni smo gđ. prirediteljem teh večerov, zlasti njih vodji g. prof. Beránu (roj. Čehu) ter se že naprej veselimo sledečih koncertov.

š Nesreča v gorah. Pri Ljubnem na Gorenjem Štajerskem se je ponesrečila v gorah turistiška družba. Zsuli so jo plazovi. Med ponesrečenci je prof. dr. Nabl.

š Raspisano je mesto uradnega sluge pri okrožnem sodišču v Mariboru.

š Trboveljska premogokopna družba je kupila od grofa Oppersdorfa premogokop v Rajhenburgu za 1600 K.

š Shod na Vidmu Dne 17. t. m. se je vršil na Vidmu občni shod katol. polt. društva »Sava«. Poleg odbornikov je bilo navzočih mnogo vrlih kmetov iz videmske in sosednih župnij. Po pozdravu predsednika g. Žčkarja se je vršila volitev odbornikov. Predsednik društva je zopet g. Ivan Žčkar. Poročilo tajnika, g. Čerjaka, je pokazalo, da je mlado društvo v triletni dobi svojega obstanka vrlo delovalo, imelo 6 odborovih sej in 5 občnih shodov; govorov versko narodnega, gospodarsko socialnega in političnega značaja pa nad 20. Društvo se je že precej udomačilo in pokazalo svoj upliv zlasti pri zadnji d. z. b. volitvi. Kjer je imelo zborovanja in ima svoje ude, tam so volili versko narodne, drugod pa po receptu nemškutarškega »Stajerca«. Prav zanimivo je bilo poročilo drž. in dež. poslance g. Žčkarja o delovanju držav. in dež. zbornice. Govornik omeni, kako so l. 1848, 1849 ravno Slovani rešili Avstrijo, a za plačilo imajo, da jih razne vlade pritiskajo ob zid, osobito Slovenci smo zatirani. Ob obalah Jadranskega morja nas s pomočjo vlade pritiskajo Lahi, na severu Nemci. Z vsó silo nas pobijajo na Koróškem, kjer že zanikujejo njih obstanek, po Štajerskem, slednjič pride na vrsto tudi Kranjska, ako nas ne reši Bog in sreča junáčka. V Gradcu podpirajo vse, kar našo narodnost ugonablja, a ovirajo vse, kar bi nam utegnlo zagotoviti narodni obstanek. Po nepotrebnem se je ustanovilo v Mariboru nemško žensko učiteljsko, da nemške učiteljice preplavijo slovenski Štajer; podpira se nemški »šulfarajn«, »šulmarka«, nemški »študentenheim«, društva, ki imajo namen potujčiti našo dečo, pokupiti našo grudo. Močen udarec smo dobili štajerski Slovenci po zadnji statistični knjigi za štajersko deželo. V tisti se ne navaja več nobeno slovensko ime naših trgov in sel, niti se ne omenijo. Z ogorčenostjo na nemško brutalnost in krivičnost smo sledili Žčkarjevimi besedam. Slednjič so bile sprejete v navdušenjem sledeče resolucije: 1) Protestira se proti postopanju vlade na Koróškem, 2) proti imenovanju nemških sodnijskih uradnikov in

notarjev na Spod. Štajerskem, 3) zahteva se carina za laška vina po 40 K, 4) zahteva se splošna in enska volilna pravica, 5) priporoča se vsem občinam sevniškega in brežiškega okraja, da uradujejo z vsemi političnimi in sodnijskimi oblastnjami le v slovenskem jeziku, da naznanijo vsem oblastnjam, da se bo odgovarjalo samo le na slovensko dopise, da se bodo pa vsi drugojezični dopisi pošiljali ces. kr. namestniji, ki naj preskrbi prevod na slov. jezik, 6) prememba postave zastran volitve v okrajne zastope v tem smislu, da se v vsaki izmed štirih skupin odmeri število odbornikov po večini davkov in številu prebivalstva. Končno se izreče zahvala in zaupnica marljivemu poslancu in načelniku »Save« in z živio-klici na papeža in cesarja se razide množoštevni shod »Save«.

š Umrila je v Gradcu 72 let stara gospa Jožefa Ladstätter, vdova tovarnarja slavnikov.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 19. januarja.

Katastefa v narodno-napredni stranki. Z ozirom na včerajšnje novice pod górenjim naslovom smo danes prejeli naslednji popravek: »Ni res, da sem jaz prišel hoditi v kazino na nemške zabave. V Ljubljani, dr. Matija Hudnik. — Naša notica se naslanja na govorico, da je šel zadnjič g. dr. Matija Hudnik v kazino gledat nemškega Miklavža, in na dejstvo, da hodi gospod doktor v kazino zajtrkovat, kjer se menda z Nemci ne dolgočasi. V ostalem pa resno obžalujemo naivnost na eni strani in zlobnost na drugi, da naši notici podtikajo vse kaj drugega, nego smo jasno grajali, in to je: slovensko nemška politična zveza in razne za narodni ponos zé posledice.

Vojaška služba. Z dežele nam piše naročnik: Vse hvalevredno je v delegaciji govoril kranjski delegat gosp. dr. Susteršič. Ker delegacijsko zasedanje ni še končano, morda je umestno, ako naš gospod delegat ob primeri priliki izrazi še naslednje naše želje. Vojaška služba je huda, to vedo bivši vojaki. Zato bode vsakdo pozdravil dve letno vojaško službo, ki bode tudi velikega gospodarskega pomena. Vojaki dobé tudi večje veselje do službe. Tretjeletniki itak vedno mislijo na dom in so nepazljivi, manj se držé discipline, mnogi so celo radi kaznovani, da jim ni treba na vaje. Torej prva zahteva je dveletna služba. Druga zahteva je, da se orožne vaje v 11. in 12. letu pri domobrancih opusté. Vojno ministrstvo je to lani obljubilo, a se ni zgodilo. Ako je vojak služil tri, oziroma dve leti ter pozneje napravil tri orožne vaje, ta je že dovolj storil v tem oziru. Kaj pa naj naredi oženjen mož, ki mora, že nad 30 let star, še k orožnim vajam, ko ima doma družino brez denarja? To je hudo, osobito ako pride ta v vrste z mladeniči. In

koliko škode trpé obrtniki, delavci, kmetje, ko morajo pretgati svoje delo. Kdo naj živi otroke? Kdo pa očetu povrne troške pri vajah, ker ob samem komisu bi moral opešati. Več ali manj se tudi delu odvadi, ko pride z vaj domov. In kar je celo slabo, je to, da morajo mnogi na svoje stroške v Dalmacijo, Bosno in Hercegovino. Torej vojaške vaje zadnji dve leti naj se opusté vaje naj trajajo le po 14 dni, povrnejo naj potne troške, raznim družinam pa naj država daje podpore. To so kratko obrisane naše opravilne zahteve, katere naj g. delegat primerno izrazi.

Slovensko-nemška zveza v januarju. S Koróške Bole: Zastran obč. volitev na Koróški Bali odgovarjamo znanemu dopisniku v »Sl. Narodu« sledeče: Resnica je, da bi tukajšnja liberalna stranka ne imela nobenega odbornika v obč. svetu, ko bi ji k temu ne bila pomagal tovarna. Res je, da so pri tovarni tudi Slovenci, a ti smejo slovensko le — misliti, ne pa delati, ker komanda je v nemškem duhu. Resnica je nadalje, da so se liberalci s tovarno zvezali zato, da iz odbora odstranijo par »klerikalnih« Slovencev, pred katerimi imajo velik strah. Poprej je imela tovarna enega odbornika — virilista, danes ima že dva nova. Vsi drugi odborniki, sicer po rodu Slovenci, so izvoljeni razven 3 podžupanov po milosti tovarne, katera bo za to svojo uslugo od njih zahtevala tudi protiuslugo. Ker pa tovarna pri nas zastopa edino le nemštvo, sledi iz tega, da bo večina odbora, izvoljena pod tovarniškimi uplivom, morala peti pesem tovarniško, in ta je — nemška. Resnica je torej, da je Kor. Bela moralno popolnoma v — nemških rokah. Heil! Na druge neslanosti pa ne odgovarjamo.

— Poročil se je c. kr. poštar v Zatičini, g. Robert Tominc z gđ. Rezikó Blažon.

— Tri sv. zakramente hkrati je prejela v Trstu 23 letna Viljemina Schmidt, bivajoča v hiši št. 28 na Barrieri. Schmidt je bolna in se je čutila jako slabo. Zelela je torej, da bi jo spovedali, obhajali in birmali. Ustreženo jej je bilo. Pozvani duhovnik jo je spovedal in obhajal, a radi podlitve zakramena svete birme je moral priti škof dr. Nagl v hišo. Ta poslednji čin se je izvršil jako ganljivo. Škof je podaril materi bolnice nekaj denarja.

— V Idriji je umrl Fran Slabe, ki je bil, kakor trdi idrijski »Naprejs«, vnet socialnodemokratski agitator.

— Umril je na Jesenicah praktični zdravnik in posestnik gospod France Papež.

— Hrvatske novice. Izvolitev g. Tadije Smičiklase predsednikom jugoslovanske akademije je cesar potrdil. — Ne zaupnici dobita, kakor javlja »Podravec«, od svojih volilcev hrvatska madjaroska poslanca dr. Mantuzi, ki zastopa novigradski okraj, in dr. Svarc. — Frank Gajeva afera pred

razločkom, da njegov plašč ni sečt iz nerazumljivih senc, prosevajoč le motno skozi dim kadila; ne, on se je odel v zlat plašč, jasen in lep, preprost in stkan iz neopovržnih skrivnostnih resnic razodenja. Tu na koncu jasno začrta smoter svojega svečeniškega delovanja in hkrati prizna, da stavi vse upanje vanj, ki ga krepča:

Ti mene vodi — jaz pa k Tebi — ovčice vodil bom domov!

Gorski viri in verzí.

V tej skupini je vrsta idil, romanc in balad. Modruje s samotno kočó pod goro, z ledenim virom, »ko so ga še mamka gora v mehki strugi zibalé«, seže v socialno bedo z narodnim tonom in rečenico »Kruhek spi«, opisuje »vednomlado historijo« zaljubljenega ptičarja Vida, ko je zagledal grajsko Jerico, katere:

„Modre očke so — nebo zvonki glaski — drobne ptice. črni lasci — jelkov gozd in livada — cvetno lice —“

in opiše tragiko nesrečno poročenega ribiča, katerega zlato prostost uniči ženska brez ljubezni, brez srca. Kako fino, naivno-narodno razodene pesnik z eno kitico vsó nesrečo ribičevo, ki se je varal o ljubezni svoje žene:

Polž iz meje mu je kazal dva rožička tenka: — Jaz gospod sem v svoji koči, v tvoji pa je ženka!

In tragičen konec brez dolgovčnosti:

In veslal je ribič s čolnom na Posavje dolí, ali s čolnom ni se tretjim vrnil več nikoli . . .

»Na sneženih krajih« takisto zazveni prava narodna kitara:

Bela veja, črni vran, jasno vreme, mrzel dan! — Mož se pelje na saneh, v žepu krona, v licih smeh . . .

Z dekliških gredic.

To cvetje je vse natrgano na pristnih vrtil slovenskih deklet. To je mišljenje in čustvovanje slovenskih mladenk. Nič tujega, nič blaziranega, brez secesije, brez na pol odprtih sanjavih oči, brez tiste hoje, ki se giblje, kakor bi duša lovila nekaj, in ne ve kaj — skratka — to so naši domači nageljni. Najlepši sta »Velikonočna romanca« in pa »Pred poroko«. Iz zadnje samo nekaj verzov. Hčerka se poslavlja od matere in jo vabi, naj pride pogledat do njenega novega doma:

Pa mi boš morala vse razodeti, kar na domačih dogaja se tleh: Ali še hodi v nedeljnih večerih tiba ljubezen po mehkih vrtil . . . Ali še nosijo moje družice, kamor se ganejo, radost s seboj . . . Ali še pelin na gredi Vam raste — mar ste za doto ga dali z menojo! —

Nato je uvrščen cikel 15 drobnih pesmic; izliv iz zapuščenega srca. Zapuščena, varana deklica, ki je bila zaročena, ko — vsi so že čakali, sladkega dne — cerkev ozaljšana, miza podaljšana — in njega ni bilo — in ta srotka izliva svoja čustva, prašuje se:

Zakaj sem misli svoje tako zapletla vate!

Tolaži se, če vidi slučajno zakonsko ženo,

Kak umira ji v očeh zadnja solčno, — jasna misel —

tolaži kakor iz zavisti, tolaži se če zve o znanki

kako da se je v novem stanu postarala kako se je nad novim domom prevarala.

Ali nazadnje premaga vsó zavist, zahrepeni gori k nesrečni bajtari mamki, da bi molili

za nezvestih src svetost, za mladostnih src modrost.

Molitve.

V teh himnah, ki so med vsami krajlice tega zvezka, je dokazal Sardenko, v njem nekaj dozarja, da se v kratkem ovije njegova milina krepkega značaja, globokega razmišljanja, in tedaj bomo šle rekli z večjim veseljem:

Wo zartes sich mit starkem paart da gibt es einen guten Klang —

Kake krepke, slikovite in pesniške primere misli in slog! N. pr.:

»In večer, opravljen v črni plašč, pred široki stopi katafalk, resno in sovesno kakor svečenik . . . Pokropi ga z mehko roso in z meglico pokadi in z globokim glasom poje nad zaspalim dnem tožno vdani requiem.«

Ali

Noč je stala na planini in lase si je česala, razmotane, mehke, črne, kakor prst na novem grobu.

To je moderna poezija, pa ni nerazumljiva, krepka je, ni brezbožna, ampak kakor roža mogota.

To je Sardenko. Navedel sem nalašč nekaj najlepših žarkov njegovega srca. Ne tajim, da se bo dobil tu intam človek, kateremu pesmi ne bodo ugajale, ker bo trdil, da so prepočasne. Naj reče. Toda tega ne more reči nikdo, da niso pesmi pesnika. In če bodo nekaterim srcem morda tuje, bodo tisočerm balzam in vonjava. In če v njih veje globoki duh mirne in zavedne religioznosti, končavam z besedami Monjevim, ki trdi o takih pesmih:

»Sie sind nicht ein Ding, das auf Beachtung keinen Anspruch hat, sondern etwas wunderbar grosses.«

aborskim odborom. Včeraj popoldne je imel saborski odbor, katerega naloga je, preiskati Gajeve trditve o dr. Franku, sejo. Predsednik odbora je Hinko Franciscia, poročevalec Stevo Popović. — Gospod dr. Josip Marušić, profesor-veroučitelj na gospički gimnaziji, je postal prisednik duhovnega stola v Senju. — Spremembe v dalmatinskem deželnem odboru. »Narodni List« poroča, da deželni poslanec dr. Ivan Marović, odvetnik v Senju, nastopi deželno-odborniško mesto namestu dr. J. Smodlake. — Umorjena je bila v Daruvaru bogata vdova Terezija Stark. Morilec je za davil. — Hči ubila očeta. Cigan Raja Jovanović v Dobanovcih je pretepal svojo ženo. To je tako razjezilo njegovo hčer, da je vzela sekiro in pobila očeta na tla. Jovanović je drugi dan umrl. — Gospički »Hrvat« namerava pričeti izhajati kot tednik.

— **Srečke trgoveškega društva »Merkur« v Zagrebu** so bile dne 31. decembra 1093 izžrebane. Glavne debitke so zadele št. 7006, 14 005 in 47 651. Ker nekaj srečk omenjenega društva tudi v Ljubljani cirkulira, naznanjamo, da se nahaja žrebna lista v pisarni slovenskega trgoveškega društva »Merkur« v Ljubljani (»Nar. dom«) ter je razpoložena vsak dan od 1/2 9. do 10. ure zvečer na vpogled.

— **Iz Logatca:** Tudi pri nas se dogajajo tuintam novice, ki bi morda zanimale slovensko javnost. Sicer naši dogodbi ne pretresajo sveta, pač pa domačo in sosedne vasi. Tako n. pr. vse, posebno pa vozniške zanima, kdaj bodo merodajni krogi edini glede podržavljenja dež. ceste do Idrije. Liberalci bi seveda najraje trdili, da je obstrukcija kriva slabe ceste. No, tega pa si le ne upajo trditi, ker od poslancev ne morejo zahtevati, da bi šli bregove odvažat in jarke kopat. Kriva je — polževa hitrost nekje tam v Ljubljani. Kaj hočemo, ako dva človeka ne moreta pod eden klubok. — Pa tudi radi veseli smo včasih pri nas v Logatcu. Tako so nedavno v gostilni pri »Stajercu« napravili veselico, na kateri je tamburaško društvo »Sloga« prav dobro igralo. Tudi Spodnje-Logačani so obiskali veselico. Eden je bil še drugi dan ob 10 uri ginjen samega veselja. Zakaj pa bi ne bil vesel, ako je lepo vreme? Gosp. urednik, jaz sem prijatelj koristnih društev, in taka so n. pr. gasilna in kmetijska društva. Tudi pri nas ju imamo, a se pre malo zanimajo, kakor je pokazala picla udeležba na obnih zborih. O priliki se zopet oglasim, da svet ne pozabi na prijazni Logatec.

— **Katoliško delavsko društvo v Preski** ima prihodnjo nedeljo pop. ob 8. uri občni zbor.

— **Bolnica usmiljenih bratov v Kandiji** pri Novem mestu je izdala svoje 10. letno poročilo za minolo leto. Iz l. 1902 je ostalo 82 bolnikov, tekom leta jih je bilo sprejetih 1544, vseh skupaj oskrbovanih 1626. Od teh je bilo Kranjcev 1373, Hrvatov 60, Stajercev 46, Primorcev 22, Italijanov 14 itd. Število oskrbovalnih dni 30 918, torej pride na bolnike povprek nad 19 dni, vsak dan povprek nad 84 bolnikov. Oglasilo pa se je tudi mnogo oseb za obveze ali razne operacije. Od vseh bolnikov je bilo lani ozdravljenih 1125, zboljšanih 304, neozdravljenih 73, umrlo jih je 46. V desetih letih se je 10.255 bolnikov oskrbovalo 190 936 dni. Prvo desetletje se je povoljno končalo. Hvala Bigu, zdravnikom pod spretnim vodstvom g. pri marija dr. De Franceschija, posebno pa plemenitim dobrotnikom, ki so zavodu pomagali v raznih stiskah. Big nakloni mnogo dobrotnikov, da bodš mogoče tem bolj izvrševati plemeniti namen.

— **V Litiji** je danes ponoči umrl c. kr. okrajni višji zdravnik, vitez Franc Jožefovega reda in častni ljubljanski, g. dr. Ignacij Paulič, v 61. letu svoje dobe, Pogreb bo jutri.

— **Koze na Hrušici** se mej ondotnim delavstvom ne razširjajo. V preteklem tednu ni nihče obolel. V zdravniški oskrbi so še trije rekonvalescenti. Od dne 5. t. m. ni nihče obolel.

— **Nesreča na ledu** 10letnemu Janezu Grzelju iz Sinadol, okraj Postojina, se je 10. t. m. udrl led. Deček je utonil.

— **Nesreča v Rudniku.** Rabeljski rudnik ima pri Bocu pomožni rov. Včeraj zjutraj se je pri vožnji v rov z električnim strojem dogodila eksplozija vetrov. 10 rudarjev je trško ranjenih.

— **Iz Bosne-Hercegovine** Hrvatsko in srbsko časopisje je v teh deželah tako zatirano, da komaj životari, ali umreti ne sme, da se more tujemu svetu pokazati in ga prealepiti, češ, v Bosni in Hercegovini obstoja tudi slobodno, narodno časopisje. A v istini si noben list ne upa pisati zoper vladu, ker sicer bi mu takoj odklenkalo. A nasprotno nemško časopisje krasno uspeva; sedaj je začel v Sarajevu izhajati tretji nemški dnevnik. — Novi bosanski minister Burian hoče štediti in uvesti boljše gospodarstvo. Broj uradnikov bi se zmanjšal, nekaj dragih hotelov, ki so veljali deželo ogromni denar, bi se odpravilo, uprava

bi se predrugačila, da ne bi potrebovala več toliko stroškov. V teh dveh zasedenih deželah je doma velika beda, in temu je mnogo kriva Avstrija.

— **Umrli** je včeraj na Štupu pri Vipavi župan Ferdinand Matik. Umrli je lepe smrti, preveden s sv. zakramenti za umirajoče in popolno vdan v božj. voljo. Naj mu svetli večna luč!

Ljubljanske novice.

Umrli je v Kolodvorskih ulicah št. 6 gospa Antonija Hansel. — V Strelških ulicah št. 2 je umrla Jerica Smrekar.

Dar umetniku. Družina Thaller iz Trsta je poslala gospodu Mandiču, skladatelju opera »Peter Sračič«, prekrasno taktovko iz ebanovine, pokrito s srebrom. Ta taktovka mu je bila izročena na odru skupaj z vencem.

Hrvatski koncert. One gospodične, katere so bile od hrvatskega društva »Mladost« pisмено nsporošene, in združeni odbori se vabijo najuljudnejše k seji, katera bo v sredo, dne 20. t. m. ob 4. uri popoldne v »damski sobi« »Narodnega doma«.

K zadevi zlatarja Wagenpfeila. Včeraj popoldne je bila pri deželni sodniji zaslišana prodajalka v Wagenpfeilovi prodajalnici, Marija Kališeva. Preiskovalni sodnik je prodajalko takoj pridržal v zaporu, ker so menda zvedenci izrekli, da je pisava Marije Kališeve jednaka s pisavo v pismih, s katerimi se je zlatarju Adolfu Wagenpfeilu dne 4. t. m. zvečer izjavilo pristanov in veržice v vrednosti za 4600 kron. Policija je včeraj vršila poizvedbo pri bivši Wagenpfeilovi kuharici v Trzinu in pri ljubimcu Marije Kališeve, nekemu brivskemu pomočniku v Ljubljani. Sedaj se menda gollujfija razjasni.

Pojasnilo. Naprošeni smo, naj izjavimo, da g. dr. Trnoplesar v soboto, dne 15. t. m., ni bil na komersu v »Narodnem domu«, ker g. dr. Trnoplesar sploh takrat ni bil v Ljubljani.

Podporno društvo delavcev in delavk c. kr. glavne tobačne tovarne v Ljubljani vabi na plesni venček, ki se vrši v soboto, dne 23. jan. 1904, v prostorih Starega strelišča. Sodelovala bo godba c. in kr. 27. pešpolka kralj Belgičev. Čisti dobiček je namenjen bolniškemu podpornemu zakladu. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 1 K, za ude 50 v.

V Ameriko. Včeraj zvečer odpotovalo je z južnega kolodvora v Ameriko 12 oseb.

Iz Amerike je došlo danes zjutraj v Ljubljano 5 oseb.

Izgubljeno. Pred škofijo je izgubila včeraj služkinja Franciška H. bič, stanujoča v Strelških ulicah št. 2, bankovec za 10 K.

Nesreča v sodnem posloju. Josip Hübscher, 12 let star, sin sodnijskega sluga Ivana Hübscherja, se je včeraj zvečer v sodnem posloju spenjal po drčaju na stopnišču in pri tem padel z drugega nadstropja v prtiličje. Zlomil si je levo nogo. Ponesrečena so prepeljali z rešilnim vozom v bolnišnico.

Tatinska služkinja. Služkinja Marija Krašovec, 20 let stara iz Vokvika, službujoča pri Antoniji Kalingerjevi v Novi ulicah št. 5, je pokradla svoji gospodnji in drugim, pri istej stanujočim osebam obleke in perila in drugih reči v vrednosti nad 140 K. Policija to je včeraj aretovala in izročila sodniji. Uradne reči je imela zaklenjene v svojem kovčegu.

Književnost in umetnost.

* **Repertoar slovenskega gledališča.** Danes Costova narodna drama s petjem »Brat Martin«. Igra se le danes zvečer. — V četrtek se igra v proslavo 70 letnice dr. Jos. Vošnjaka njegova veseloigra »Svoji k svojim« in še dve enodejanski. Dr. Jos. Vošnjak je zaslužen dramatičen pisatelj; zato ga proslavi ob njegovem jubileju tudi slovensko gledališče z uprizoritvijo igre, ki je za vse delovanje ju bilanta najznačilnejša.

* **O gostovanju gđ. Rückove na zagrebškem gledališču** piše Hrvatsko Pravo: »Mi se iskreno i od srca radujemo bratakomu slovenskomu narodu, što nam je pružio zanimiv i liep užitak s jedne strane, a s druge što imadu tako vrstou i dobru te mladjabnu silu u ensemble-u svog kazališta. Gđjca Rückova se tek razvijaj, ona još nije gotova umjetnica, ali iz ovoga što do sad vidjemo, očećje da će daljnim razvojem biti na još veću dku i ponos i slovenskega kazališta i slovenskog naroda.«

* **Razglednice društva »Vesne«.** Doblili smo na ogled šest razglednic. Najboljša brez dvoma je »Regiment po cesti gre«. Tri dekleške razglednice z narodnimi dekoracijskimi motivi imajo prav izvrstno idejo, le žal, da niso obrabi bolje risani. »Črtomir« hoče proslavljati staro slovensko pogansko dobo. »Slovenac i Hrvat« je ljubka razglednica. Želeli bi krepkejšega izraza v

oblačilih. Cena je: 60 komadov (6 različnih) 4 K 20 h, 600 komadov 36 K. Ti zneski naj se pošiljajo na naslov »Vesna«, dijaško umetniško društvo Dunaj VII, Rennweg 1.

Vojna ali mir?

Vojna nevarnost v iztočni Aziji ni vznemirila na Ruskem dušnega ravnotežja. Ako Japonci hočejo vojsko, se je Rusi ne bodo branili, a sedaj pišejo ruski listi še vedno v mirovnem smislu. Petrograjska vlada je odpelala v Tokio novo izjavo, ki je na Japonce vplivala pomirjevalno.

Glasoviti ruski slikar Vereščagin, ki se je nedavno vrnil iz Japana, je priobčil svoje vtiske s pota. Med drugim pripoveduje: Japonska država dela na človeka najboljši vtisk; Japan je lepa in urejena zemlja; živahno, marljivo in energično ljudstvo je izvanredno spretno. No, na žalost, je prebivalstvo izgubilo vsako mero za presojanje svoje vojne moči. Lahka zmaga nad Kitajci je Japoncem vtila tonko samozavesti, da čvrsto verujejo, da bodo tudi z Rusijo napravili kratek račun. Vereščagin veli, da se bodo Japonci v slučaju vojne najbrže izkročili na Koreji, kjer jih bodo Rusi zmagali brez krvavega boja, samo z gladom, če pa pridero v Mandžurijo, bo njihov položaj še slabši.

Zadnje brzozavke:

Petrograd. Kut se čuje, bo japonski poslanik vzprejet od cara v izvanredni avdijenci. Ako se vest potrdi, je to dejstvo velike važnosti v interesu skorajšnje mirne rešitve razpora in zajedno so s tem preklicana vsa vojna poročila.

London. Ruske čete bodo iz Pekinga in Tienstina odšle v Port Arthur Govori se, da je ruska vlada stavila zahtevo, da 150 000 kitajskih vojakov odide v Mandžurijo, da štiti kitajske podanike.

Tokio. Japonska vlada ne pridakuje ruskega odgovora pred enim tednom. Med tem se bo popolnoma pripravila za vojsko, katero pričakuje popolnoma mirno. Vsa dežela je polna navdušenja. Ljudstvo, dasiravno voljno, sprejeti časten mir, je pripravljeno, raje se bojevat i ko odnehati od svojih v zupanju na armado in mornarico stavljenih pogojev.

Tokio. Iz zanesljivih krogov se poroča, da je Japonska dobila od Rusije obvestilo, da bo pazila na pravice in privilegije, ki so si jih pridobile velevalsti v Mandžuriji v pogodbi s Kimo, seveda pod pogojem, da te pravice ne bodo škodljive ruskim interesom v Mandžuriji. Tu prevladuje mnenje, da so s to omejitvijo uničene vse prejšnje trditve.

Kolin. »Kölnische Zeitung« javlja, da bo japonski poslanik danes sprejet od ruskega cara v posebni avdijenci. To je velevažen pojav za možnost mirnega razvoja japonsko ruskega razpora.

London. V Phong Jang grozi izbruh niti vataja. Revolucijonarce bodo baje podpisali korejanski vojniki. V Port Arthur pridejo vsak dan nove ruske čete. V Dalny je zbranih 30 000 Rusov; pristanišče Dalny so Rusi obkročili. Japonski namestniki so dobili obvestilo, da se prične z mobilizacijo.

London. »Daily Graphic« trdi, da sedanje rusko japonsko pogajanje, dasiravno resno, vendar ni nevarno; izbruha vojske se ni bati.

Petrograd. V Port Arthur izhajajoči »Novoje Kraj« poroča, da je imela cesarica vdova v pečih m kornim poveljnikom, Ma Ju Kuo, in pomočnikom v vojaem ministertvu daljše pogajanje, kjer se je doznalo, da je kitajska vojna mož premajhna. Kitajski vladi je od glavarja Grin došla brzozavka, da so v njegovo ozemlje ušli kitajski vojniki in se utrdili. V pokrajini Hwangai narašča vstava od dne do dne. Od osrednje vlade v Pekingu se prosi hitre pomoči.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Čez stopnjice padel. Lojze Klufutar v Kranjski gori je imel pri sebi tesarja Jožefa Turšča, kateri je ležal na podstresju. Ko hoče zvečer 23. septembra Turšič iti na svojo ležišče, pripomnil mu je Klufutar, naj malo počaka, da mu posveti. Turšič odgovori, da tega ni treba. Kmalu zasliši Klufutar padec čez stopnjice, ki vodi v klet. Tam najde Turšiča nezavestnega. Pokvarjenec je drugi dan umrl. Sodišče je Klufutarija oprostilo, ker je preje svaril Turšiča, naj ne hodi v emi. — Očeta je udaril. Jožet Premič v Obzru s leseno veselo po padel dne 25. oktobra in ga ranil. Tri dni nato je Apolonijo Oražem večkrat za uho uskal in jo brcal, tudi je s sekiro po njenih hišnih vratah razbijal. Obsojen je bil na dva meseca ječe.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Nezadovoljni pomiloščeneo. Huzar J. Knorr je bil v Šopronju radi roparskega umora obsoten na smrt. Predčerašnjim je bil pomiloščen na 20 let

ječe. Ko so včeraj mu to naznanili, vrgel se je besen na auditorija. Le s težavo so preprečili uboj. — Stavkujoči mizarški pomočniki so v Pragi priredili demonstracijo pred uredništvu »Narodnih Listov«, »Has Naroda« in »Narodni politika«. — Na državnih železnicah ne bodo vojniki izven službe imeli več znižanih vozni cen. — Vodovod je počil v Bloemfonteinu. Tri hotela in več hiš je voda razdrila. Število mrtvecev še ni znano. Več sto oseb je brez strehe. — Strašna nesreča. Na topničarskem strelišču v Felksdorfu se je dogodila včeraj strašna nesreča. Neko strelno orodje v laboratoriju je eksploziralo. Nadp Eminger in kanonirja Klinger in Kumer so ubiti. Laboratorij je zgorel. — Na Venerin kip obesil se je pariški pesnik Martel Hullet. Ko so ga našli, bil je mrtev. Prej je s črtno tipografiral svo sobo. — Umrli je na Dunaju ve liki poznavalec Baikana Feliks Kanitz. — V krakovski obrtnem društvu za obrtnike so ravastelja Chmurski in Müller ter uradniki Barba in Kawka poneverili 370 000 K. — Anarhistički napad. V Milanu je nek 20 let stari anarhist napadel konjeniškega poročnika Silvellija ter mu zadal šest smrtnih ran v bodalom. Anarhist je pri napadu klical »Živila anarhija! Z vila socialna revolucija!« Na policiji ni hotel povedati svojega imena. — Protestantje. Za protestantska društva v Avstriji so zbrali v Curihu 11.153 frankov. — Vlak padel v prepad. Na progi Sinj Splet je vlak padel v prepad. Dve osebi sta mrtvi, mnogo težko ranjenih. — Umor, poskušeni umor in samomor. Dunajski trgovec z mešanim blagom Franc Girok je 18. t. m. umoril svojo taščo Terezijo Riedl, težko ranil svojo soprogo, sebi pa prerezal vrat. — Samomor radi konkurz. Na Dunaju se je ustrelil dr. Pavel Winternitz, šef Podharterske mehanične tkalnice, ker je stal pred konkurzem.

Telefonska in brzozjavna poročila.

Pravda proti dr. Potočnjaku.

—v— Zagreb, 19. jan. Včeraj popoldne je sodišče nadaljevalo tiskovno obravnavo proti dr. Franko Potočnjaku. Najprvo sodišče konstatuje, da se prepis, ki je baje rokopis zaplenjene brošure, bistveno razlikuje od besedila v brošuri. Obtoženec naglašja, da je dobil nemški rokopis od tiskarja Milića v Pešti. Ta rokopis, ki ni njegov, je hotel obtoženec v lepši obliki predložiti cesarju. Jako važna je bila izpoved zvedenca dr. Bojničića, ki je izjavil, da je brošura prevedena iz madjarščine, kar jako iznenadi držav. pravdnika. Zato ta razburjen pozivlja zvedenca, naj dokaže svojo trditve. Dr. Bojničić to dokazuje iz različnosti madjarskega in hrvatskega skladanja stavkov ter naglašja dalje, da pisec nemškega besedila ni bil Nemeo. (Torej Madjar?) Vse to se je vršilo v tajni seji, v kateri je bila tudi prečitana brošura. Državni pravdnik Gjuričić, skoraj gotovo boječ se, da se objavi njegov poraz, je zahteval, naj se od strani jo iz dvorane tudi oni časnikarji, ki so poklicani kot obtoženčevi zaupniki ter si delajo beležke. Zagovornik dr. Hinković ugovarja sklicevaje se na zakon. Sodišče odloči proti državnemu pravdniku. Časnikarji so smeli ostati v dvorani ter si delati beležke. Predsednik pa jih opozori, da ne smejo objaviti takih stvari, ki so proti namenu tajne seje, torej, da ne smejo ničesar navajati iz prečitane brošure. Nadaljevanje v četrtek.

Zopet nemiri na Hrvatskem.

Zagreb, 19. jan. Dvajset orožnikov in en častnik so odšli v Kapelo pri Belovaru, kjer so nemiri kmetov proti občinskim uradnikom.

Trst, 19. jan. »Triester Zeitung« naznanja, da je tržaški občinski svet na podlagi § 32 mestnega reda razpuščen.

Dunaj, 19. decembra. Listi demontirajo vesti, da se namerava tretji sin nadvojvode Ludovika in brat nadvojvode Frana Ferdinanda nadvojvoda Fran Karol poročiti s hčerjo dunajskega vseučiliškega prof. Zhubra.

Zagreb, 19. januarja. Mej vladnimi poslanci se govori, da bode grof Khuen-Hedervary tretjič imenovan ogrskim ministrskim predsednikom, ako odstopi grof Tisza. To v prvi vrsti žele politični aristokrati. Radi te zadeve je bil Kuben pri cesarju v avdijenci!

Domžale, 19. januarja. V Gorenjih Domžalah je popolnoma pogorel Sladkanov mlin. Zgorel je tudi eden mlinskih hlapcev! Kako je ogenj nastal, še ni pojasneno. Saj žalostne smrti hlapčeve je na vsak način krivo — žganje!

Sinj, 19. januarja. O včerajšnji železniški nesreči pri postaji Mravincec se še poroča: Vlak, ki je vozil ob 4. uri popoldne ondi mimo, je silna burja vrgla iz tira. Več vozov osebnega vlaka je padlo preko nasipa. Dva potnika sta mrtva, več je ranjenih.

Petrograd, 19. jan. Zadnji japonski odgovor je tu jako neugodno vplival, ker Japonska v sporni zadevi prav nič ne odneha in Rusiji sploh ne da nikjer nobenih koncesij.

London, 19. jan. Japonsko javno mnenje je napram vestem, da name-rava Rusija odnehati, jako skeptično. — Listi svare pred samoprevaro in pravijo, da spremlja te vesti na ruski strani silna hitrost pri oboroževanju.

Tokio, 19. jan. V kratkem se zopet vrši seja japonskega državnega sveta.

Umrli so:

7. jan. Terezija Naglč, stolarjeva hči, 24 let, Ravnikarjeve ulice 5, jetika.
8. jan. Ana Goričnik, zasebnica, 62 let, Marije Terezije cesta 11, kap.
9. jan. Kristina Bogataj, krojačeva hči, 2 leti, Rimska cesta 14, Bronchitis capill.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji sračni tlak 736,0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura po Celziju	Veterev.	Nebo	Pakovina v 24 urah
18. 9. zveč.	737,3	-0,4	sr. svz.	del. obl.	
19. 7. zjutr.	737,6	-1,5	sl. svz.	obl.	0 0
2. popoln.	738,2	1,4	sl. jvzh.	sk. jasno	

Srednja večerajšnja temperatura 0,2°, normale - 2,4°

Dunajska borza

dné 18. januarja.

Skupni državni dolg v notah	100,65
Skupni državni dolg v srebru	100,60
Avstrijska zlata renta 4%	120,55
Avstrijska kronska renta 4%	100,65
Avstrijska inv. renta 3 1/2%	93,20
Ogrska zlata renta 4%	118,95
Ogrska kronska renta 4%	99,10
Ogrska inv. renta 3 1/2%	91
Avstro-ogrske bančne delnice	16,08
Kreditne delnice	677
London vista	239,50
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v.	117,12 1/2
20 mark	23,43
20 frankov	19,04
Italijanski bankovci	95,20
C. kr. cekini	11,32

Zitne cene

dné 18. januarja 1904.

(Termin.)

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za april	K 7,87	do 7,88
oktober	7,69	7,70
Rž za april	6,61	6,62
Oves za april	5,51	5,52
Koruzna za maj 1904	5,29	5,30
juli	5,40	5,42

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7,90	do 8,45
Rž južne železnice	6,70	6,85
Ječmen	6,50	7,60
ob Tisi	6,10	7,20
Koruzna ogrska stara	5,50	5,60
nova	5,50	5,60
Cinkvant stari	6,55	6,90
novi	5,80	6,00
Oves srednji	5,80	6,00
Fizol	7,50	12,75

Trgovski pomočnik

spreten prodajalec, slovenskega in nemškega jezika zmožen,

se sprejme takoj

v tukajšnjo špecerijsko in delikatesno trgovino.

Ponudba naj se pošlje pod „Sotrudnik 300“ na upravništvo tega lista. 95 3-1

92 **Zahvala.** 1-1

Za mnoge izraze sočutja v boleznih in ob smrti naše iskreno ljubljene, nepozabne matere

Ane Tomšič
roj. Petkovšek
vdove posestnika in trgovca z lesom

zlasti še za mnogobrojno sprejstvo pri mrtvaškem sprevedu izrekamo vsem udeležnikom svojo najtoplejšo zahvalo.

Vrhnika, dné 18. jan. 1904.

Žalujoči ostali.

Barve za umetnike, düsseldorfske dr. Schönfelda v pušicah, za akademične slikarje, ter Kasparjeve in Spitzauerjeve, dobé se pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani,** Frančiškanske ulice.

Vnania naročila proti povzetju. 524 7 11-4

Mednarodna panorama
Ljubljana, Pogačarjev trg.

Ta teden 93 1-1

San Francisco (Kalifornija).

Mlad izurjen pek,

ki bi rad postal samo-tojen, išče v ljubljanskem mestu pekarijo v nakup ali v najem. Zadevne ponudbe naj se do-ta-ljajo pod šifro »B. B.« upravništvu tega lista. 55 3-3

Naznanilo.

Gostilna na Laverci se čez zimo opusti in s prvem aprilom zopet odpre. Do tje se išče

spretna gostilničarka

s primerno kaveljo na račun. Natančneje se poižve pri Karol Lenčetu, posestniku in vinskem trgovcu na Laverci. 37 3-3

Gospodična,

katera bi bila tudi sama zmožna voditi trgovino z manufakturn. blagom

sprejme se takoj v službo!

Več o tem pové upravništvo „Slovenca“. 30 9

Ernest Hammerschmidt-a nasledniki
Madile, Wutscher & Comp.

trgovina železnin in kovin
Ljubljana, Valvazorjev trg št. 6.

Največja zaloga železnih peči vseh sistemov
Velika izbira posod za premog, pečnih okrilj, pečnih predstav z galerijo in brez galerije, kovinastih stojal
kovinastega orodja v različnih izpeljavah.

1537 12-7

Prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom uljudno naznanjam, da imam zelo veliko zalogo

cerkvenih posod in orodja.

Zaradi pomanjkanja prostora **prodam prav zelo poceni več lepih lestencev, svetilnic, kelihov** itd.

Prosimo prečastite gospode župnike, naj si blagovolijo ogledati. Naročena dela se izvršé pravilno v najkrajšem času.

Slavnemu občinstvu pa priporočam lepa in praktična svetila za električno luč.

Priporočam s spoštovanjem

Leopold Tratnik,
1118 42 pasar
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 27.

Krasne pesmi za vsako slovensko družino. ★★

V mladem jutru.

Pesmi. — Silvin Sardenko.

Cena broširani knjigi 1 K 50 h, vezani 2 K 20 h.

Prodaja jih: Upravništvo „Dom in Sveta“ v Marijanišču, Katol. Bukvarna in Ničmanova prodajalna v Ljubljani.

56 10 3

Kokošje perje
za blazine

ponudim prav lepo, izvrstno, à kilo 26 kr. po povzetju

Podlipnik Franc
trgovec perutnine in divjačine v Mariboru. 77 3-3

Ugodna prilika.

Radi prevelikih posov **prodam** pod zelo ugodnimi pogoji svojo že dobro vpeljano trgovino **papirja, papirnih izdelkov, pisarniških in šolskih potrebščin** itd. itd.

v Ljubljani, Schellenburgove ulice št. 4. Potreba je le par tisoč goldinarjev. — Pripravna prilika tudi za žensko, ki lahko pride po ceni do dobre eksistence. Ponudbe naj se pošljejo — **Draž. Hrbarju** v Ljubljani. 84 3-2

Poskusite pristni rastlinski likér **„Florian“**

Varstvena znamka.

Po okusu in zdravem učinku prvak likerjev.

Ogreva in oživlja telo,
Budí tek in prebavo,
Daje dobro spanje.

Lastnik:
Edmund Kavčič v Ljubljani.

Vzorci se radovoljno dajejo brezplačno. 1741 13

Zavod za mebliranje in dekoracije

FRANC DOBERLET, Ljubljana, Frančiškanske ulice št. 10. ☼ Telefon št. 97.

Pohištvo vsake vrste
od najnavadnejšega do najfinejšega.

Zaloga tapet, rolet, karnis za okna, zagrinjal, preprog.

1208 10

Največja izbira blaga za pohištvo
Enostavne in luksuriozne ženitbene oprave, solidno in poceni izvršene.

Dekoracije.
Oprava celih stanovanj, hotelov in kopališč.